

WYDZIAŁ NAUK
GEOGRAFICZNYCH

Uniwersytet Łódzki

Uniwersytet Łódzki

Wydział Nauk Geograficznych

Program studiów II stopnia

Kierunek: **GEOGRAFIA**

**spec. geografia polityczna,
historyczna i studia regionalne**

Łódź 2019

1. Nazwa kierunku: GEOGRAFIA.

2. Opis kierunku

Geografia należy do najstarszych nauk świata, jej korzenie sięgają starożytności, a kariera uniwersytecka rozpoczęła się w XIX wieku. Wraz z rozwojem cywilizacyjnym następował rozwój wiedzy geograficznej, który doprowadził do wykształcenia się nauk geograficznych. Nauki geograficzne zajmują się przestrzennym zróżnicowaniem środowiska przyrodniczego i społeczno-ekonomicznego oraz zachodzącymi między nimi wzajemnymi powiązaniem. W ramach nauk geograficznych funkcjonuje bardzo wiele subdyscyplin naukowych zajmujących się różną problematyką badawczą. Kształcenie na kierunku geografia realizowane jest w formie 6 specjalności magisterskich wybieranych przez kandydatów po rekrutacji. Trzy z nich związane są ze środowiskiem przyrodniczym i 3 ze środowiskiem społeczno-ekonomicznym, a ich problematyka badawcza związana jest z badaniami prowadzonymi na Wydziale i odpowiada współczesnym problemom zmieniającego się zagospodarowania świata.

3. Poziom: studia II stopnia (magisterskie 4-semestralne).

4. Profil kształcenia: ogólnoakademicki.

5. Forma studiów: stacjonarne.

6. Zasadnicze cele kształcenia, w tym nabywane przez absolwenta kwalifikacje:

- przekazanie wyspecjalizowanej wiedzy z zakresu wybranych subdyscyplin geografii odpowiadających specjalnościom magisterskim;
- wykształcenie umiejętności krytycznego myślenia, wiązania ze sobą faktów oraz wyciągania wniosków z posiadanych materiałów źródłowych;
- wykształcenie umiejętności pozyskiwania danych z różnych źródeł, opracowywania ich w formie kartograficznej i statystycznej przy zastosowaniu nowoczesnych technik komputerowych, w tym w ramach GIS;
- wykształcenie umiejętności śledzenia zmian zachodzących w środowisku geograficznym i ich interpretacji;
- kształcenie umiejętności efektywnej pracy indywidualnej i grupowej, prowadzenia merytorycznej dyskusji, formułowania opinii oraz prezentacji (ustnej i pisemnej) uzyskanych wyników prac badawczych.

7. Tytuł zawodowy uzyskiwany przez absolwenta: magister.

8. Możliwości zatrudnienia i kontynuacja kształcenia:

Program studiów zakłada przygotowanie absolwentów do pracy w instytucjach instytucjach zajmujących się gospodarką przestrzenną, warunkami życia ludzi oraz organizacją działalności społeczno-gospodarczej. Absolwent studiów geograficznych II stopnia przygotowany jest do pracy w wielu sektorach i na wielu stanowiskach. Potencjalne miejsce pracy zależy w dużej mierze od wybranej specjalizacji magisterskiej.

Absolwenci studiów magisterskich wszystkich specjalności na kierunku geografia mogą kontynuować kształcenie na studiach III° (doktoranckich), a także studiach podyplomowych i kursach dokształcających w UŁ bądź innych uczelniach i placówkach.

9. Wymagania wstępne, oczekiwane kompetencja kandydata:

Oferta studiów magisterskich na kierunku geografia kierowana jest dla absolwentów studiów licencjackich, inżynierskich i magisterskich wszystkich kierunków studiów. Osoba ubiegająca się o przyjęcie na studia drugiego stopnia na kierunku geografia zobowiązana jest:

- posiadać kwalifikacje szóstego poziomu według europejskich i polskich ram kwalifikacji, wyrażone dyplomem licencjata lub inżyniera;
- spełniać wymogi ogólne dla studiów drugiego stopnia, określone przez Dziekana Wydziału Nauk Geograficznych.

W przypadku zbyt dużej liczby zgłoszeń o przyjęciu na studia decyduje konkurs dyplomów.

10. Kierunkowe efekty uczenia się dla danego typu kwalifikacji wraz z odniesieniem do składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK:

Symbol efektu kierunkowego	Efekt uczenia się Absolwent:	Odniesienie do składnika opisu charakterystyk drugiego stopnia PRK
WIEDZA		
14G-2A_W01	zna w sposób pogłębiony terminologię używaną w zakresie dyscyplin objętych programem studiów, zajmujących się środowiskiem geograficznym	P7S_WG P7U_W
14G2A_W02	rozumie złożone zjawiska i procesy zachodzące w środowisku geograficznym, w tym niezbędne dla diagnozy i oceny funkcjonowania środowiska oraz różnych grup społecznych	P7S_WG
14G2A_W03	wykazuje znajomość aktualnie dyskutowanych w literaturze naukowej problemów środowiska geograficznego	P7S_WG
14G2A_W04	ma pogłębioną wiedzę w zakresie systemowego ujmowania problemów środowiska przyrodniczego i antropogenicznego, zna aktualne problemy i koncepcje badawcze stosowane w analizach struktury i funkcjonowania środowiska człowieka	P7S_WG P7U_W
14G2A_W05	wykazuje znajomość przedmiotowych dziedzin badań geograficznych w powiązaniu z innymi naukami	P7S_WG P7U_W
14G2A_W06	ma pogłębioną wiedzę w zakresie typowych dla specjalności geograficznej zjawisk i procesów naturalnych oraz społeczno-kulturowych zachodzących we współczesnym świecie	P7S_WK P7U_W
14G2A_W07	rozumie globalne, regionalne i lokalne problemy i procesy środowiskowe, procesy globalizacji i regionalizacji: społecznej, kulturowej, politycznej i ekonomicznej	P7S_WK
14G2A_W08	zna i rozumie w pogłębiony sposób podstawowe pojęcia i zasady z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego oraz podstawowe zasady tworzenia i rozwoju różnych form przedsiębiorczości związanej ze specjalnością geografa	P7S_WK P7U_W
UMIEJĘTNOŚCI		
14G2A_U01	potrafi prawidłowo interpretować i wyjaśniać zjawiska zachodzące w środowisku geograficznym oraz wzajemne relacje między jego	P7S_UW P7U_U

	komponentami	
14G2A_U02	potrafi wyjaśnić rolę człowieka w zmianach środowiska przyrodniczego	P7S_UW
14G2A-U03	potrafi wyjaśnić przestrzenne zróżnicowanie warunków fizycznogeograficznych, działalności społecznej i ekonomicznej (w zakresie realizowanej specjalności)	P7S_UW
14G2A-U04	potrafi dobrać źródła i informacje z nich pochodzące, dokonać oceny, krytycznej analizy, syntezy, twórczej prezentacji i interpretacji tych informacji	P7S_UW P7U_U
14G2A-U05	potrafi dobrać i stosować właściwe metody i narzędzia pracy geografa w tym zaawansowane techniki informacyjno-komunikacyjne	P7S_UW P7U_U
14G2A-U06	potrafi formułować i testować hipotezy związane z typowymi dla realizowanej specjalności geograficznej problemami badawczymi	P7S_UW P7U_U
14G2A-U07	potrafi komunikować się na tematy specjalistyczne ze zróżnicowanymi kręgami odbiorców i prowadzić debatę, również w języku obcym	P7S-UK P7U_U
14G2A-U08	potrafi w dyskusji przedstawić w pogłębiony sposób logiczne argumenty potwierdzające stawiane tezy	P7S-UK
14G2A-U09	potrafi współdziałać i współpracować w grupie, odgrywając różne role, w tym jako lider oraz współdziałać w rozwiązywaniu zadań wymagających wspólnych uzgodnień z innymi zespołami badawczymi	P7S-UO P7U_U
14G2A-U10	potrafi dobrze organizować własny czas pracy	P7S-UO
14G2A-U11	potrafi samodzielnie planować i kształtować własną ścieżkę rozwoju zawodowego, ma świadomość potrzeby uczenia się przez całe życie oraz potrafili inspirować innych do uczenia się	P7S-UU P7U_U
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
14G2A_K01	dokonuje krytycznej oceny posiadanej wiedzy oraz treści pochodzących z innych źródeł; docenia wartość badań naukowych w rozwiązywaniu problemów praktycznych i poznawczych	P8S_KK P7U_K
14G2A_K02	cechuje się odpowiedzialnością i postawą prospołeczną, potrafi inicjować działania na rzecz interesu społecznego oraz jest gotów do przewodzenia grupie i ponoszenia odpowiedzialności za nią	P8S_KO P7U_K
14G2A_K03	potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy	P7S_KR
14G2A_K04	widzi możliwość zastosowania zdobytych kwalifikacji w praktyce	P7S_KR

11. Efekty uczenia się z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego;

Student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia z zakresu prawa autorskiego drogą e-learningową w I semestrze studiów. Dodatkowo na wszystkich zajęciach prowadzący zwracają uwagę na samodzielność przygotowywanych przez studentów prac zaliczeniowych i pracy dyplomowej oraz przestrzegania prawa autorskiego.

12. Wnioski z analizy efektów kształcenia z potrzebami rynku pracy i otoczenia społecznego, wnioski z analizy monitoringu karier zawodowych absolwentów

Zgodność efektów uczenia się z potrzebami rynku pracy jest przejawem dbałości Wydziału i Uniwersytetu o wysoką jakość kształcenia ukierunkowaną na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego. Na Wydziale Nauk Geograficznych prowadzony jest monitoring losów absolwentów UŁ oraz analiza wyników monitoringu karier zawodowych absolwentów. Wyniki są analizowane przez Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia i konsultowane z Radą Pracodawców i Biznesu działającą przy WNG UŁ. Analizowana jest również

informacja zwrotna od studentów odbywających praktyki zawodowe. Troska o dostosowanie programu studiów kierunku geografia do zmieniających się warunków zapotrzebowania rynku pracy jest jednym z przedmiotów prac Rady Programowej kierunku działającej na WNG UŁ.

13. Program kształcenia na kierunku geografia odpowiada misji i strategii Uniwersytetu Łódzkiego.

Realizowane specjalności magisterskie zostały wypracowane w ciągu kilkudziesięciu lat doświadczeń pracowników zarówno w zakresie prowadzonych badań, jak i kształcenia. Prowadzone specjalności magisterskie realizują klasyczny „humboldtowski model uniwersytetu” jedności nauki i dydaktyki. Istotą programu kształcenia na kierunku geografia na studiach II° jest możliwość wyboru specjalności, pozwalających na rozszerzanie i uzupełnianie wiedzy. Program i efekty kształcenia są ściśle powiązane z misją UŁ opartą na 5 filarach, na które składają się:

- **Wspólnota** – wspólnota uczonych, studentów i pracowników prowadzących wspólne badania i poszukiwania nowych problemów badawczych, realizowanych m.in. w pracach magisterskich;
- **Otwartość** – stosowanie w badaniach i poszukiwaniach naukowych nowych rozwiązań, podejmowanie nowych rozwiązań;
- **Jedność w różnorodności** – kierunek geografia jest dobrym przykładem realizacji różnorodności badań w naukach geograficznych;
- **Innowacyjność dla rozwoju** – kadra naukowo-dydaktyczna prowadząca specjalności magisterskie bierze aktywny udział w rozwoju badań stosowanych, wskazuje kierunki działania służące rozwiązywaniu problemów dotyczących zarówno środowiska przyrodniczego, jak i społeczno-gospodarczego;
- **Elitarność** – specjalności magisterskie na kierunku geografia kształcą osoby przygotowane do podejmowania pracy w różnych placówkach zajmujących się środowiskiem życia człowieka, osoby tolerancyjne i otwarte na odmienne poglądy, potrafiące wybierać optymalne rozwiązania.

Program kształcenia na kierunku geografia odpowiada założeniom strategii, która kładzie nacisk na „zwiększenie elastyczności programów nauczania”.

14. Różnice w stosunku do innych programów o podobnie zdefiniowanych celach i efektach kształcenia prowadzonych na uczelni:

Program kształcenia na kierunku geografia uwzględnia przemiany zachodzące we współczesnym środowisku geograficznym, które nie są uwzględnione na innych kierunkach na Wydziale Nauk Geograficznych. Geografia wyróżnia się w stosunku do innych kierunków realizowanych na WNG szeroką ofertą specjalności magisterskich do wyboru, pozwalających studentowi na pewną swobodę w kształtowaniu indywidualnego profilu absolwenta.

15. Plany studiów:

Ogólny plan studiów

rok	semestr	Przedmiot	KOD	Szczegóły przedmiotu			ECTS	Grupy zajęć	Bilans p ECTS			
				Razem	wykłady	ćw./konwer/ lab./sem			Forma zaliczenia	ECTS zaj. praktycznych	ECTS zaj. własnych	ECTS zaj. wymagających udziału nauczyciela
1	I	Współczesne problemy środowiska		30	30	0	Egz.	2	0	1	1	
		Metodologia nauk geograficznych		30	30	0	Egz.	2	0	1	1	
		Spoleczeństwo a procesy globalizacji		15	15	0	Z	1	0	0	1	
		Przestrzenne aspekty przedsiębiorczości i innowacyjności		15	15	0	Z	1	0	0	1	
		Seminarium magisterskie I		30	0	30	Z	5	DN	4	3	2
		Pracownia magisterska I		15	0	15	Z	5	DN	4	3	2
		Przedmioty specjalnościowe*		135	0	135	Egz./Z	14	MW, MS, DN	8	6	8
	Razem po I semestrze				270	90	180		30	16	14	16
	II	Seminarium magisterskie II		30	0	30	Z	5	DN	4	4	1
		Pracownia magisterska II		15	0	15	Z	5	DN	4	4	1
		Przedmioty specjalnościowe*		165	0	165	Egz./Z	17	MW, MS, DN	10	8	9
		Lektorat z języka obcego**		15	0	15	Egz.	3	MW	2	2	1
	Razem po II semestrze***				225	0	225		30	20	18	12
	2	III	Seminarium magisterskie III		30	0	30	Z	10	DN	8	5
Pracownia magisterska III				15	0	15	Z	5	DN	5	2	3
Przedmioty fakultatywne*** 5x30 godz.				150	150	0	Z	15	MW, DN	2	5	10
Razem po III semestrze				195	150	45		30	15	12	18	
IV		Seminarium magisterskie IV (PPM+EM)		30	0	30	Z	10	DN	9	5	5
		Pracownia magisterska IV		15	0	15	Z	5	DN	4	2	3
		Przedmioty fakultatywne *** 5x30 godz.		150	150	0	Z	15	MW, DN	3	5	10
	Razem po IV semestrze				195	150	45		30	16	12	18
RAZEM W TOKU STUDIÓW:				885	390	495		120	67	56	64	

opis typu zajęć	suma godz.	suma punktów	udział procentowy
charakter ogólnozachwytowy	0	0	0%
MW	2850	114	95%
charakter praktyczny	1675	67	56%
wymagające udziału nauczyciela	1600	64	53%
DN	2025	81	68%

DN - zajęcia związane z działalnością naukową WNG, przygotowujące do badań naukowych

MW - moduł zajęć do wyboru

*Specjalność do wyboru przez studenta. Studenci mają możliwość wyboru specjalności z zastrzeżeniem, że zgłosi się wymagana liczba kandydatów. Jeżeli na specjalność jest więcej chętnych niż liczba miejsc, o kwalifikacji decyduje średnia ocen ze studiów I stopnia. Ostateczną decyzję o uruchomieniu specjalności podejmuje dziekan WNG.

** Lektorat z języka obcego do wyboru przez studenta;

*** Przedmioty fakultatywne do wyboru przez studenta spośród zaproponowanych dla danego roku akademickiego.

Listę przedmiotów (z podaniem zakresu merytorycznego, formy zajęć i zaliczenia), zasady ich wyboru (minimalna i maksymalna liczebność grup), ustala i podaje do wiadomości studentów dziekan w terminie do 30 kwietnia poprzedzającego roku akademickiego. Przedmioty fakultatywne mogą mieć formę wykładu, konwersatorium lub ćwiczeń.

Moduł specjalności: Geografia polityczna, historyczna i studiów regionalnych

I	Geografia polityczna problemowa	45	Egz.	5
	Geografia historyczna	30	Z	4
	Geneza i morfologia miast europejskich	30	Z	3
	Geografia mniejszości narodowych	30	Z	2
II	Geneza i morfologia miast i wsi polskich	30	Egz.	4
	Geografia granic i pograniczy	30	Z	3
	Stosunki międzynarodowe	15	Z	1
	Wielokulturowe dziedzictwo Polski	15	Z	1
	Dziedzictwo kulturowe regionu łódzkiego	30	Z	3
	Geopolityka i geostrategia	15	Z	1
	Regiony historyczno-geograficzne Polski - ćwiczenia terenowe	30	Z	4

16. Bilans punktów ECTS wraz ze wskaźnikami charakteryzującymi program studiów

- a) liczba semestrów i łączna liczba punktów ECTS, aby uzyskać określone kwalifikacje: 4 semestrów, 120 pkt. ECTS
- b) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać na zajęciach kontaktowych: 64 pkt. ECTS (53%)
- c) łączna liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć kształtujących umiejętności praktyczne: 67 pkt. ECTS (56%)
- d) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać realizując moduły kształcenia w zakresie zajęć ogólnouczeniowych lub na innym kierunku studiów: nie przewiduje się,
- e) liczba punktów ECTS, którą student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych: 49%.

18. Opis procesu prowadzącego do osiągnięcia efektów uczenia się

- a) opis poszczególnych przedmiotów lub modułów procesu kształcenia (sylabusy):
Sylabusy, wypełnione zgodnie z obowiązującymi na Uniwersytecie Łódzkim zasadami, są dostępne w systemie USOS.
- b) tabela określająca relacje między efektami kierunkowymi a efektami uczenia się zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów lub modułów procesu kształcenia:
Tabela załączona na końcu Programu.
- c) określenie wymiaru, zasad i formy odbywania praktyk zawodowych:
nie przewiduje się
- d) wskazanie zajęć przygotowujących studentów do prowadzenia badań:
Zajęcia związane z prowadzoną przez nauczycieli akademickich działalnością naukową w dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów, przygotowujące studentów do badań zostały wyszczególnione w planie studiów symbolem PB. Obejmują one 81 pkt. ECTS (68%). Do przedmiotów tych zaliczono przedmioty kierunkowe i ogólnowydziałowe, przedmioty specjalnościowe, przedmioty do wyboru oraz seminaRIA dyplomowe.
- e) wykaz i wymiar szkoleń obowiązkowych, w tym szkolenia bhp oraz szkolenia z zakresu ochrony własności intelektualnej i prawa autorskiego:
  - student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia BHP drogą e-learningową w I semestrze studiów;
  - student jest zobowiązany do zaliczenia szkolenia z zakresu prawa autorskiego drogą e-learningową w I semestrze studiów.

Kierunek Geografia, studia II stopnia - relacje między efektami kierunkowymi a efektami uczenia się zdefiniowanymi dla poszczególnych przedmiotów lub modułów (zaczernione pola oznaczają realizowane efekty).

Moduły planu ogólnego

	Wiedza								Umiejętności											Komp. społeczne				
	14G-2A_W01	14G-2A_W02	14G-2A_W03	14G-2A_W04	14G-2A_W05	14G-2A_W06	14G-2A_W07	14G-2A_W08	14G-2A_U01	14G-2A_U02	14G-2A_U03	14G-2A_U04	14G-2A_U05	14G-2A_U06	14G-2A_U07	14G-2A_U08	14G-2A_U09	14G-2A_U010	14G-2A_U011	14G-2A_K01	14G-2A_K02	14G-2A_K03	14G-2A_K04	
Współczesne problemy środowiska geograficznego																								
Metodologia nauk geograficznych																								
Społeczeństwo a procesy globalizacji																								
Przestrzenne aspekty przedsiębiorczości i innowacyjności																								
Seminarium magisterskie																								
Pracownia magisterska																								
Przedmioty specjalnościowe																								
Przedmioty fakultatywne																								

Moduł specjalności: Geografia polityczna historyczna i studia regionalne

	Wiedza								Umiejętności											Komp. społeczne				
	14G-2A_W01	14G-2A_W02	14G-2A_W03	14G-2A_W04	14G-2A_W05	14G-2A_W06	14G-2A_W07	14G-2A_W08	14G-2A_U01	14G-2A_U02	14G-2A_U03	14G-2A_U04	14G-2A_U05	14G-2A_U06	14G-2A_U07	14G-2A_U08	14G-2A_U09	14G-2A_U010	14G-2A_U011	14G-2A_K01	14G-2A_K02	14G-2A_K03	14G-2A_K04	
Przedmioty specjalnościowe																								
Geografia polityczna problemowa																								
Geografia historyczna																								
Geneza i morfologia miast europejskich																								
Geografia mniejszości narodowych																								
Geneza i morfologia miast i wsi polskich																								
Geografia granic i pograniczy																								
Stosunki międzynarodowe																								
Wielokulturowe dziedzictwo Polski																								
Dziedzictwo kulturowe regionu łódzkiego																								
Geopolityka i geostrategia																								
Regiony historyczno-geograficzne Polski - ćw. terenowe																								